

Prof. Jacek Siwczyński
Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie
Wydział Architektury Wnętrz

Recenzja Rozprawy Doktorskiej
i Dorobku Twórczego
w Przewodzie Doktorskim mgr Marty Urbańskiej
Wszczętym przez Radę Wydziału
Architektury i Wzornictwa
Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu

Wykształcenie artystyczne Mgr Marta Urbańska uzyskała podczas studiów na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. W 2015 roku uzyskuje tytuł magistra sztuk plastycznych, praca dyplomowa pod kierunkiem prof. dr hab. Włodzimierza Dreszera, z oceną celującą. Swoje kompetencje zawodowe definiuje jako projektantka i ilustratorka. Laureatka Nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz stypendystka Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Jej projekty zostały zaprezentowane m.in. podczas Targów Wzornictwa w Mediolanie, DMY International Design Festival w Berlinie, Design September w Brukseli, urodzin Śląskiego Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie oraz Festiwalu Arena Design w Poznaniu. Jej rysunki i grafiki były pokazywane zarówno w ramach wystaw zbiorowych, jak i indywidualnych (m.in. w CK Zamek, Pawilonie Nowa Gazownia, czy podczas Mediation Biennale w Poznaniu). Jej magisterski projekt dyplomowy „Kasztelania Santok. Marina w Dolinie Noteci” został nominowany do 35. edycji Konkursu im. Marii Dokowicz, a za pracę teoretyczną pod tym samym tytułem otrzymała wyróżnienie. Obecnie współpracuje z fundacjami oraz stowarzyszeniami z całego kraju działającymi na rzecz poprawy kondycji przestrzeni publicznych w polskich miastach. Wraz z nimi tworzy programy edukacyjno - warsztatowe, aplikacje i inne projekty mające na celu

włączenie mieszkańców miast w proces decydowania i kształtowania przestrzeni, w której żyją na co dzień. Na dorobek twórczy oraz doświadczenie zawodowe składają się głównie projekty konkursowe, w których Marta Urbańska uczestniczyła: pięć konkursów międzynarodowych i kilkadziesiąt konkursów krajowych. W swojej twórczości graficznych opracowań komunikacji wizualnej korzysta z doświadczeń sztuk projektowych XX i początku XXI wieku. Jej realizacje są wysokiej próby, z widocznym i błyskotliwym użyciem współczesnych mediów informatycznych.

Rozprawa doktorska Pani mgr Marty Urbańskiej "Przestrzenie wspólne. Badania nad przestrzeniami publicznymi i ich rolą" - W poszukiwaniu przestrzeni idealnej", jest oryginalnym i obszernym dokumentem dotyczącym współczesnego rozumienia przestrzeni zurbanizowanej, kultury po przemysłowej, opisywanej w momencie dramatycznych zmian, w sytuacji narastającego kryzysu podstawowych wartości humanistycznych i słabnących narracji religijnych oraz populistycznej wizji przyszłości społeczeństw. Praca doktorska, jak przyznaje Autorka, jest efektem odbytych podróży, obserwacji, spotkań i dialogów ze spotkanymi użytkownikami przestrzeni zurbanizowanych. Penetracje wybranych zakątków Europy, są kanwą analiz i refleksji zjawiska wielokulturowości. Praca jest uporządkowanym dokumentem o dobrze przemyślanej strukturze, bogato ilustrowana i wspaniałej formie edytorskiej ułatwiającej lekturę tak rozległego dokumentu. W strukturze treści podzielona jest na rozdziały: jako wprowadzenie rozdział "Badanie nad przestrzeniami publicznymi i ich rolą", następnie rozdziały: "Przestrzenie tymczasowe"; "Przestrzenie sztuki"; "Przestrzenie czasu wolnego"; "Przestrzenie integracji"; "Przestrzenie zieleni"; "Przestrzenie nabrzeży"; "Przestrzenie ruchu i transportu"; "Przestrzenie odzyskane"; całość kończą "Podsumowanie i wnioski". Przed wstępem autorka umieściła krótką deklarację: "Książka, którą trzymają Państwo w rękach, jest wynikiem wielu doświadczeń, podróży, obserwacji i prób zrozumienia. Jest też zapisem myśli, wniosków, rozmów i pytań o przyszłość. Teraz jedno wiem na pewno – by w pełni zrozumieć, trzeba osobiście doświadczyć." Uderzająca szczerść tej wypowiedzi jest osobistym uwolnieniem autorki od spekulacji filozoficznych, które często goszczą w tego typu opracowaniach, trzeba przyznać z miernym skutkiem. Zatem autorka skupia się na, niemalże, na osobistym, rozumieniu zagadnień przestrzeni, przyznając rację doświadczeniu oraz swoim wrażeniom. Nie oznacza to że nie posiada wiedzy merytorycznej

jednak Autorka uniknęła repetycji „wiedzy jako takiej”, na korzyść ciekawych opisów miejsc w których była, w połączeniu z osobistą refleksją. Buduje na tym szereg pojęć takich jak doświadczanie przestrzeni, doświadczanie podróży, doświadczanie rozmów czyli tego co jest treścią współczesnego nomadyzmu i turystyki.

Aktywność mgr Marty Urbańskiej ma jeszcze dodatkowe zakresy, które Autorka definiuje jako indywidualna praca badawcza, do tego zakresu zalicza prowadzone badania tematyczne „Subiektywne postrzeganie przestrzeni”, „Rola przestrzeni publicznej w życiu mieszkańców miasta” oraz „Analiza przestrzeni publicznych w wybranych miastach europejskich”. Znaczna część tej pracy badawczej jest widoczna w pracy doktorskiej. Innym rozdziałem aktywności Autorki jest praca organizacyjna warsztatów i plenerów oraz udział w organizacji konferencji: Plener w Skokach 2016, Ogólnopolska Konferencja Naukowa Projektowanie Krajobrazu jako nieodzowna część ochrony środowiska przyrodniczego 2016, Warsztaty projektowe w ramach Drzwi Otwartych UAP 2017.

* * *

Do pozytywnej oceny w przewodzie doktorskim mgr Marty Urbańskiej skłania kilka przesłanek:

- posiada stosowne wykształcenie uzyskane podczas studiów na Wydziale Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, dyplom magisterski w 2015 roku oraz studia doktoranckie w tej uczelni;
- posiada doświadczenia dydaktyczne nabyte w trzech okresach zatrudnienia na stanowisku asystenta, w okresach 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017; oprócz wykształcenia właściwego dla osoby ubiegającej się o stopień posiada liczne uprawnienia i umiejętności uzyskane w drodze samokształcenia;
- dorobek twórczy świadczy o nieprzeciętnej aktywności, zwłaszcza imponuje liczba konkursów, w który brała udział a nagrody i wyróżnienia świadczą o jej profesjonalnych kwalifikacjach, brała udział w krajowych projektach badawczych
- praca doktorska jest opracowaniem książkowym, kompletnym i gotowym do publikacji; jest dokumentem pokazującym rolę przestrzeni wspólnych w życiu społeczeństw, w miejskich przestrzeniach, ich znaczenia kulturowego w rozumieniu wielokulturowości; może stać lekturą popularyzatorską, ukazującą współczesne

tendencje w reorganizacji przestrzeni zabytkowej jak i nowo powstałych kompleksach różnych funkcji.

* * *

Pani mgr Marta Urbańska jest młodym twórcą projektów komunikacji wizualnej oraz działań w krajobrazie, osobą wielu zainteresowań oraz aktywności. Jej twórczość jest zorientowana na poszukiwanie wartości humanistycznych w projektowanych formach komunikacji wizualnej, projektowaniu krajobrazu w powiązaniu ze znaczeniem wartości kulturowych miejsc krajobrazu miejskiego, wyznaczając nowy, humanistyczny wymiar projektowania, w duchu poszanowania kontekstów kulturowych. Jej twórczość projektowa jest wyrazem współczesnego myślenia, obrazującego próbę nowego spojrzenia na istotę projektowania, uwikłanego w poszukiwania relacji społecznych, w dialogu pomiędzy kulturami i realnością użytkowania przestrzeni miejskich. Kandydatka do stopnia doktora, mimo młodego wieku, posiada dorobek twórczy, pozwalający na rzetelną ocenę. Jej twórczość projektowa i realizacyjna charakteryzuje się oryginalnym podejściem do zagadnień projektowych w oparciu o głęboką refleksję, w połączeniu z pasją badawczą głęboko zorientowaną na poszukiwania „in situ”. Jej oryginalna metoda badawcza jest związana ze współczesnym nomadyzmem i turyzmem, co pozwala na świeże spojrzenie i oryginalną refleksję nad poruszonymi w pracy zagadnieniami. Jest osobą wysokiej kultury osobistej i wielkiej wrażliwości na piękno sztuki i natury. Cała jej twórczość projektowa i zaangażowanie w problematykę życia ludzi w procesach przekształceń kulturowych lokalnych społeczności, zasługuje na wysokie uznanie oraz realizuje wymagania określone w art. 26 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. Z 2016 r., poz. 882 z późn. zm., oraz przepisy wprowadzające ustawę 2.0). Z całym przekonaniem kieruję wniosek Wysokiego Senatu Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu o nadanie Pani mgr Marcie Urbańskiej stopnia doktora sztuk plastycznych.

Kraków 30 listopada 2020r.

